

แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายงานกลุ่มผู้สูงอายุ
ประเด็น เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ
(AGE - FRIENDLY COMMUNITIES/CITIES)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย

การขับเคลื่อนนโยบายงานกลุ่มผู้สูงอายุ
ประเด็น เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age - Friendly Communities / Cities)

1. นโยบายการขับเคลื่อนในปี 2564

1.1 นโยบายระดับประเทศ :

- 1) ยุทธศาสตร์ 20 ปี : ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 2) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : ประเด็นที่ 15 การเสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการ Flagship ในช่วงระยะ 5 ปีแรก (พ.ศ. 2561 - 2565) : โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมนวัตกรรมเพื่อคนทุกวัย
- 3) มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติเรื่อง สังคมสูงอายุ มาตรการที่ 1 : การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนทุกวัย มาตรการย่อยที่ 1.3 ระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ และมาตรการย่อยที่ 1.4 ปรับสภาพแวดล้อมชุมชนและบ้านให้ปลอดภัยกับผู้สูงอายุ
- 4) การบูรณาการความร่วมมือการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต : Smart Citizen (MOU 4 กระทรวง เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 ณ ทำเนียบรัฐบาล) กลุ่มผู้สูงอายุ

นิยาม: เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age - Friendly Communities/Cities) หมายถึง เมือง/ชุมชนที่มีการดำเนินงานปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้าน ชุมชนหรือเมือง และโครงสร้างพื้นฐานเดิมให้เหมาะสมและเอื้อต่อการมีสุขภาพดี สร้างเสริมให้ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาว และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึงบริการทางสังคม และบริการทางสุขภาพที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง ตามองค์ประกอบแนวทางขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ดังนี้

1. อาคารสถานที่และบริเวณภายนอก (Outdoor spaces & buildings)
2. ระบบขนส่งและยานพาหนะ (Transportation)
3. ที่อยู่อาศัย (Housing)
4. การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม (Social Participation)
5. การให้ความเคารพและการยอมรับ (Respect & social inclusion)
6. การมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการจ้างงาน (Civic participation & employment)
7. การสื่อสารและข้อมูลสารสนเทศ (Communication & Information)
8. การบริการชุมชนและการบริการสุขภาพ (Community support & health services)

หมายเหตุ: การดำเนินงานเริ่มจากองค์ประกอบที่มีอยู่ตามบริบทของพื้นที่ โดยดำเนินงานครบทั้ง 8 องค์ประกอบ สามารถดาวน์โหลดรายละเอียดแนวทางการดำเนินงาน “Global Age – friendly Cities: A Guide เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ” ได้ที่เว็บไซต์สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย ตาม Link นี้

<http://eh.anamai.moph.go.th/download/Manual/Age%20friendly%20manual.pdf>

หลักการและเหตุผล :

สังคมไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุ จากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ปี 2553-2583 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยใช้ข้อมูลสำมะโนประชากร

และคณะ พ.ศ. 2553 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นฐานในการประมาณ พบว่า ในปี 2583 ประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป สูงถึง 20.5 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32 ของจำนวนประชากรไทยทั้งหมด แต่จะมีประชากรวัยแรงงานเพียง 35.18 ล้านคน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2553 ที่มีประชากรวัยแรงงานจำนวน 42.74 ล้านคน หรือลดลง 7.6 ล้านคน โครงสร้างประชากรไทยที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการลดลงของจำนวนและสัดส่วนของประชากรวัยแรงงานที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าต่างๆ นอกจากนี้ การเพิ่มของจำนวนประชากรสูงอายุยังสะท้อนให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของภาระทางด้านการคลังจากจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยพึ่งพิงทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ นอกเหนือจากปัญหาด้านสุขภาพ ผู้สูงอายุยังเผชิญปัญหาสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ และระบบการดูแลที่ไม่ได้มาตรฐาน รวมถึงความมั่นคงทางด้านรายได้ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุที่มาจากพื้นฐานครอบครัวที่ยากจน นอกจากนี้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังขาดการพัฒนาทักษะทั้งในการทำงาน และการดำรงชีวิตในสังคมให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

จากสถานการณ์ผู้สูงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งจำนวนและสัดส่วน ส่งผลกระทบต่อทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคมโดยรวม การส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุที่ยังมีสุขภาพดี ให้มีสุขภาพแข็งแรง เพื่อยืดเวลาที่จะเกิดการเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือการเข้าสู่ภาวะทุพพลภาพออกไป รวมถึงการเตรียมการเพื่อรองรับสภาพปัญหาดังกล่าว จึงมีความสำคัญ เมื่อที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ เป็นการเตรียมการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ โดยปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาว และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมและบริการทางสุขภาพที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง องค์ประกอบของเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1. อาคารสถานที่และบริเวณภายนอก 2. ระบบขนส่งและยานพาหนะ 3. ที่อยู่อาศัย 4. การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม 5. การให้ความเคารพและการยอมรับ 6. การมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการจ้างงาน 7. การสื่อสารและข้อมูลสารสนเทศ และ 8. การบริการชุมชนและการบริการสุขภาพ ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดสอดคล้องกับแนวคิดการสูงวัยอย่างมีศักยภาพ รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยมอบให้ 4 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข บูรณาการการทำงานร่วมกัน กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ 3 S ประกอบด้วย 1.Strong ส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรง 2.Security ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัย 3. Social Participation ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม โดยในยุทธศาสตร์ Security ได้กำหนดให้ชุมชน, ท้องถิ่น มีการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมหรือเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age - friendly Communities/Cities) เขตสุขภาพละ 2 เมือง

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเตรียมการรองรับสังคมผู้สูงอายุและการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชนแบบบูรณาการโดยท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมให้ผู้สูงอายุอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2.2 เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age - friendly Communities/Cities) ในระดับพื้นที่

2.3 เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

3. เป้าหมาย (Outcome) : มีการดำเนินงานพัฒนาชุมชนต้นแบบเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ อย่างน้อย เขตสุขภาพละ 2 เมือง / ชุมชน

4. โครงการ/กิจกรรมสำคัญ ในการขับเคลื่อน

(โครงการตามนโยบาย โครงการตามยุทธศาสตร์ กรม) /ผลลัพธ์ Output)

- โครงการ : โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวเชิงป้องกัน (Preventive Long Term Care)

4.1 ผลลัพธ์ :

ไตรมาสที่ 1 (3 เดือน)	ไตรมาสที่ 2 (6 เดือน)	ไตรมาสที่ 3 (9 เดือน)	ไตรมาสที่ 4 (12 เดือน)
<ul style="list-style-type: none">▪ มีผลการประเมินตนเองตามแนวทางการประเมินตนเองของเมืองเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ▪ มีเครือข่ายการดำเนินงานในพื้นที่และมีกลไกการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของเมือง/ชุมชน▪ มีแผนงาน/กิจกรรมการดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none">▪ มีรายงานการนำแผนสู่การปฏิบัติจริง▪ มีรายงานการควบคุมกำกับติดตามประเมินผล		<ul style="list-style-type: none">▪ มีการดำเนินงานพัฒนาชุมชนต้นแบบเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ อย่างน้อยเขตสุขภาพละ 2 เมือง / ชุมชน

5. กิจกรรมที่ อปท. ดำเนินการ :

- 5.1 ประเมินตนเอง ตามแนวทางการประเมินตนเองของเมืองเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ <http://eh.anamai.moph.go.th/download/Manual/Age%20friendly%20manual.pdf> หน้า 106
- 5.2 สร้างเครือข่ายการดำเนินงานในพื้นที่ และพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุและชุมชน
- 5.3 จัดทำแผนงานโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานและกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน
- 5.4 การนำแผนสู่การปฏิบัติจริง ควบคุมกำกับ ติดตามประเมินผล และรายงานความก้าวหน้า
- 5.5 ทบทวนความสำเร็จและโอกาสในการพัฒนา และปรับปรุงแผนการดำเนินงานใหม่ในอนาคต

6. กิจกรรมที่กรมอนามัยสนับสนุน :

- 6.1 สนับสนุนและส่งเสริมองค์ความรู้วิชาการและแนวทางการดำเนินงานเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age - Friendly Communities/Cities) สำหรับเมือง/ชุมชนต้นแบบที่สนใจ
- 6.2 สนับสนุนสื่อวีดิทัศน์เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age Friendly Communities / Cities)
- 6.3 สนับสนุนกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเชิดชูเกียรติสำหรับเมืองหรือชุมชนต้นแบบที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น
- 6.4 สนับสนุนการจัดมหกรรมอารยสถาปัตย์และนวัตกรรมสุขภาพเพื่อคนทั้งมวล เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้วิชาการร่วมกับภาคีเครือข่าย

7. ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

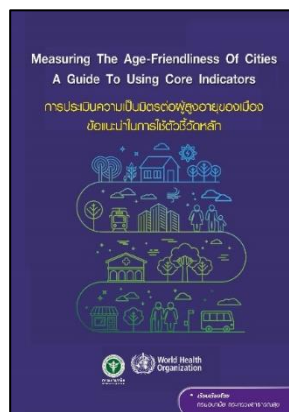
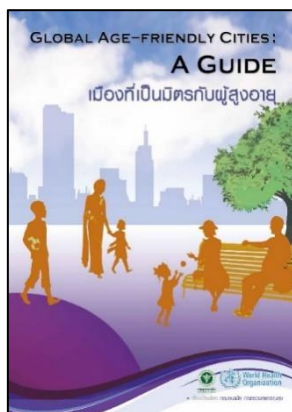
ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ปี 2564 ที่ผ่านมา มีพื้นที่ต้นแบบเมือง/ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ จำนวน 45 เมือง/ชุมชน จากเป้าหมาย 26 เมือง/ชุมชน ซึ่งถือว่าการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการดูแลประชากรสูงอายุแบบบูรณาการการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอย่างเป็นระบบส่งผลให้เกิดการดำเนินงานพื้นที่ต้นแบบเมือง/ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุในระดับประเทศ

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลจำนวนพื้นที่ในการดำเนินงาน พื้นที่ต้นแบบเมือง/ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ระดับเขตสุขภาพ

หน่วยงาน	จำนวนพื้นที่ที่ดำเนินการ AFC	พื้นที่ที่ดำเนินการ AFC
ศอ.1 เชียงใหม่	2	1. เทศบาลตำบลหนองตองพัฒนา อ.หางดง จ.เชียงใหม่
		2. เทศบาลตำบลแม่หล่าย อ.เมือง จ.แพร่
ศอ.2 พิษณุโลก	3	1. เทศบาลหาดเสี้ยว อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย
		2. เทศบาลศรีพนมมาศ อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์
		3. เทศบาลตำบลท่าข้าม อ.ชนแดน จ.เพชรบูรณ์
ศอ.3 นครสวรรค์	12	1. เทศบาลตำบลบางมะฝ่อ อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์
		2. เทศบาลตำบลพยุหะคีรี อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์
		3. เทศบาลนครนครสวรรค์ อ.เมือง จ.นครสวรรค์
		4. องค์การบริหารส่วนตำบลสายลำโพง อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์
		5. เทศบาลตำบลหนองฉาง อ.หนองฉาง จ.อุทัยธานี
		6. เทศบาลเมืองอุทัยธานี อ.เมือง จ.อุทัยธานี
		7. เทศบาลตำบลคลองขลุง อ.คลองขลุง จ.กำแพงเพชร
		8. เทศบาลเมืองกำแพงเพชร อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
		9. เทศบาลตำบลสากเหล็ก อ.สากเหล็ก จ.พิจิตร
		10. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา อ.วชิรบารมี จ.พิจิตร
		11. เทศบาลตำบลสรรพยา อ.สรรพยา จ.ชัยนาท
		12. เทศบาลตำบลห้วยงู อ.หันคา จ.ชัยนาท
ศอ.4 สระบุรี	5	1. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง อ.ท่าเรือ จ.พระนครศรีอยุธยา
		2. เทศบาลตำบลท่าศาลา อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี
		3. องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระบือ อ.เมืองสิงห์บุรี จ.สิงห์บุรี
		4. เทศบาลตำบลแสงพัน อ.วังม่วง จ.สระบุรี
		5. เทศบาลตำบลบ้านนา อ.บ้านนา จ.นครนายก
ศอ.5 ราชบุรี	1	เทศบาลนครอ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร
ศอ.6 ชลบุรี	3	1. เมืองพัทยา จ.ชลบุรี
		2. เทศบาลตำบลสนามไชย อ.นายายอาม จ.จันทบุรี
		3. เทศบาลเมืองมาบตาพุด อ.เมือง จ.ระยอง
ศอ.7 ขอนแก่น	2	1. เทศบาลเมืองพล อ.พล จ.ขอนแก่น
		2. เทศบาลนครขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น
ศอ.8 อุตรธานี	2	1. เทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย
		2. เทศบาลเมืองหนองคาย อ.เมือง จ.หนองคาย
ศอ.9 นครราชสีมา	2	1. อบต.เมืองนาท อ.ขามสะแกแสง จ.นครราชสีมา
		2. อบต.ตูมใหญ่ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์
ศอ.10 อุบลราชธานี	3	1. อบต.ปึงหวาย อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี

หน่วยงาน	จำนวนพื้นที่ที่ดำเนินการ AFC	พื้นที่ที่ดำเนินการ AFC
		2. เทศบาลเมืองวารินชำราบ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี 3. บ้านสวยเมืองสุข โครงการของ พชอ. จ.อุบลราชธานี
ศอ.11 นครศรีธรรมราช	5	1. เทศบาลเมืองชุมพร อ.เมือง จ.ชุมพร 2. เทศบาลไสไทย อ.เมือง จ.กระบี่ 3. เทศบาลบางนายสี อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา 4. เทศบาลกะเปอร์ อ.กะเปอร์ จ.ระนอง 5. อ.บ้านนาเดิม จ.สุราษฎร์ธานี
ศอ. 12 ยะลา	3	1. เทศบาลนครยะลา อ.เมือง จ.ยะลา 2. เทศบาลตำบลโคกชะงาย อ.เมือง จ.พัทลุง 3. เทศบาลเมืองพัทลุง อ.เมือง จ.พัทลุง
รวม		43 เมือง/ชุมชน

หมายเหตุ: การดำเนินงานเริ่มจากองค์ประกอบที่มีอยู่ตามบริบทของพื้นที่ โดยดำเนินงานครบทั้ง 8 องค์ประกอบ สามารถดาวน์โหลดรายละเอียดแนวทางการดำเนินงาน “Global Age – friendly Cities: A Guide เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ” ได้ที่เว็บไซต์สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย ตาม Link นี้ <http://eh.anamai.moph.go.th/download/Manual/Age%20friendly%20manual.pdf>

แบบฟอร์มรายงาน

ประวัติและผลงาน

เมือง/ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age – friendly Communities/Cities)

ระดับเขตสุขภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ชื่อเมือง/อปท./ชุมชน จังหวัด.....

ชื่อผู้บริหาร

ชื่อผู้ประสานงาน.....

เบอร์โทรศัพท์ E – mail :

Website หรือ Facebook หน่วยงาน :

ผลงานเด่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลสำเร็จที่ภาคภูมิใจ

.....

.....

.....

.....

ภาพถ่ายเมืองและบริเวณ (แต่ละองค์ประกอบ)

ภาพกิจกรรม

* จัดส่งในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์

* บันทึกข้อมูลในแผ่นซีดี (CD)

* จัดส่งสำนักอนามัยผู้สูงอายุ 1 ชุด

แบบสรุปผลการประเมินเมือง/ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age – friendly Communities/Cities)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ศูนย์อนามัยที่

ส่งสำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย

ลำดับ	ชื่อเมือง/อปท./ชุมชน (ตำบล/อำเภอ/จังหวัด)	ผลการประเมินผ่านเกณฑ์			ชื่อผู้บริหาร	ชื่อ/เบอร์โทร ผู้ประสานงาน
		ขั้นพื้นฐาน	ดี	ดีเด่น		

ลงชื่อผู้รายงาน

ลงชื่อ

(.....

ตำแหน่ง

หมายเหตุ

1. มีหลักฐานการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

รายการตรวจสอบองค์ประกอบสำคัญและสิ่งที่ต้องปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

ส้ม (C) = พอใช้ (เกณฑ์พื้นฐาน)

เหลือง (B) = ดี

เขียว (A) = ดีมาก/ดีเด่น

ประเด็นหลักที่สำคัญ	รายการตรวจสอบ		
	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
1. พื้นที่ภายนอกอาคารและตัวอาคาร			
<ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่สาธารณะที่สะอาดและร่มรื่น - มีพื้นที่สีเขียวและที่นั่งกลางแจ้งที่มีปริมาณเพียงพอ มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยต่อการใช้ - มีทางเดินเท้าที่สวางไว้สำหรับการเดินโดยเฉพาะโดยปราศจากสิ่งกีดขวางและมีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี - มีทางเดินเท้าไม่ลื่น และกว้างพอสำหรับรถนั่งคนพิการ รวมทั้งมีทางลาดลงสู่ระดับพื้นถนน - มีเครื่องหมายต่างๆที่ชัดเจน ทั้งภายในและภายนอกอาคาร รวมทั้งมีที่นั่ง ห้องน้ำที่เพียงพอ มีช่องทางสำหรับการใช้ลิฟต์ที่สะดวกสบาย มีทางลาด ราวจับ บันไดและพื้นที่ไม่ลื่น - มีห้องน้ำสาธารณะทั้งภายในและภายนอกอาคาร ที่มากพอ สะอาด บำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี เข้าใช้ได้ง่ายและสะดวกสบาย 			
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ขับขี่รถยนต์บนถนนจะต้องหยุดให้คนข้ามถนนในบริเวณทางร่วมทางแยก และทางม้าลาย - มีไฟส่องสว่างในถนน มีตำรวจลาดตระเวน มีความรู้ความเข้าใจของชุมชนในการให้ความช่วยเหลือเพื่อความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะ - มีบริการสาธารณะต่างๆที่รวมอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันและเข้าถึงได้ง่าย 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีทางม้าลายที่มีจำนวนมากพอและมีความปลอดภัยสำหรับคนพิการประเภทต่างๆ โดยมีเครื่องหมายบนพื้นที่ไม่ลื่น มีเครื่องหมายและสัญญาณแสงเสียงที่ชัดเจน รวมทั้งระยะเวลาที่นานพอในการเดินข้ามถนน - มีทางจักรยานที่แยกออกจากถนนและทางเดินเท้าอื่นๆ - มีบริการพิเศษสำหรับผู้ต้องการความช่วยเหลือเฉพาะ เช่น มีช่องทางด่วน หรือ เคาน์เตอร์พิเศษสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น 			

ประเด็นหลักที่สำคัญ	รายการตรวจสอบ		
	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
2. การคมนาคมขนส่งและการสัญจร			
<ul style="list-style-type: none"> - มีการคมนาคมขนส่งสาธารณะที่มีราคาแน่นอนตายตัว มีประกาศไว้ให้เห็นได้เด่นชัดและไม่แพง - พนักงานขับรถจอดรอไว้ในที่ที่ได้เตรียมไว้ ชิดขอบทางเดิน เพื่อสะดวกในการขึ้นลง และพนักงานขับรถต้องรอกว่าผู้โดยสารจะเข้าที่นั่งเรียบร้อยเสียก่อนจึงจะออกรถได้ - มีบริเวณที่จอดรถรับส่งหรือสถานที่ขนส่งที่ตั้งอยู่ในทำเลที่ไปมาสะดวก สามารถเข้าถึงได้ง่าย ปลอดภัย สะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ มีป้ายสื่อความหมายที่ดี รวมทั้งมีที่นั่งพักคอยและหลังคาคลุมที่เพียงพอ - มีการบำรุงรักษานอนให้อยู่ในสภาพดีตลอดเวลา รวมทั้งมีฝาปิดท่อระบายน้ำและการให้แสงสว่างที่เพียงพอ - มีเส้นทางการจราจรที่จัดระบบเป็นอย่างดี - มีเส้นทางการจราจรที่ไม่มีสิ่งกีดขวางทัศนวิสัยการมองเห็นของผู้ขับขี่ - มีป้ายจราจรและป้ายทางแยกที่มองเห็นง่ายและอยู่ในที่ที่เหมาะสม - มีบริเวณจอดรับส่งผู้โดยสารที่ปลอดภัย มากพอ และอยู่ในบริเวณที่ขึ้นลงได้สะดวกสบาย - มีที่จอดรถพิเศษสำหรับคนพิการ และผู้มีความต้องการเป็นพิเศษ โดยเฉพาะ และต้องไม่ถูกแย่งใช้โดยบุคคลปกติ 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีการให้บริการการคมนาคมขนส่งสาธารณะที่เชื่อถือได้และมีความถี่ที่เหมาะสม ทั้งในวันเสาร์-อาทิตย์ วันหยุดอื่นๆ และในเวลากลางคืน - มียานพาหนะในระบบบริการที่สะอาด อยู่ในสภาพดี ขึ้นลงสะดวก ไม่เบียดเสียดและมีที่นั่งสงวนไว้สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ - มีป้ายประกาศแสดงข้อมูลสำหรับผู้โดยสารเกี่ยวกับเส้นทาง ตารางเวลา และบริการพิเศษต่างๆ ที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเข้าถึงได้ง่าย - มีการฝึกอบรมผู้ขับขี่ยานพาหนะอย่างต่อเนื่อง 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่ทุกส่วนของเมืองและบริการสาธารณะที่เข้าถึงได้โดยระบบการขนส่งสาธารณะที่มีโครงข่ายการเชื่อมต่อที่ดี เส้นทางการให้บริการที่ชัดเจนและสภาพยานพาหนะที่ดี - มีบริการคมนาคมขนส่งพิเศษสำหรับคนพิการ - มีบริการคมนาคมขนส่งเสริม เมื่อบริการสาธารณะไม่เพียงพอ - มีบริการรถแท็กซี่รับจ้างที่คิดค่าโดยสารในราคาที่เหมาะสม 			

ประเด็นหลักที่สำคัญ	รายการตรวจสอบ		
	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
3. ที่อยู่อาศัย			
<ul style="list-style-type: none"> - มีที่อยู่อาศัยที่เพียงพอในราคาที่เหมาะสมและอยู่ในทำเลที่ปลอดภัย ใกล้กับบริการสาธารณะและชุมชน - การก่อสร้างบ้านต้องมีความมั่นคงแข็งแรง อยู่สบายและเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ - มีพื้นที่ใช้สอยในบ้านและระดับพื้นที่ทั้งภายในอาคารและทางเดินที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหว - มีบ้านเช่าของรัฐและเอกชนที่สะอาด มีการบำรุงรักษาที่ดีและปลอดภัย 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีบริการให้การบำรุงรักษาตัวบ้านและอาคารที่เพียงพอ ในราคาที่เหมาะสม รวมทั้งมีบริการเสริมอื่นๆ ที่ช่วยให้เกิดความสะดวกสบายแก่ผู้อยู่อาศัย 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีบริการดัดแปลง ปรับปรุงบ้านที่ตอบสนองต่อความต้องการ - มีที่พักอาศัยที่พอเพียงในราคาที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุที่มีสุขภาพไม่แข็งแรงหรือพิการ พร้อมบริการที่เหมาะสมและอยู่ในพื้นที่ 			
4. การมีส่วนร่วมเชิงสังคม			
<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดงานในเวลาที่เหมาะสมให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมงานได้โดยสะดวก - มีการจัดงานหรือกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมงานได้ตามลำพัง หรือมีผู้ช่วยมาด้วย - มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและจูงใจให้ผู้สูงอายุกลุ่มต่างๆ ได้มาร่วมงาน - มีการจัดงานชุมนุมที่ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมงานได้ในทำเลและสถานที่ต่างๆ ภายในชุมชน เช่น อาคารสันตนาการ โรงเรียน ห้องสมุด ศูนย์ชุมชนและสวนสาธารณะ 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีสถานที่จัดงานหรือกิจกรรมที่อยู่ในทำเลที่ไปมาได้สะดวก เข้าถึงได้ง่าย มีแสงสว่างเพียงพอ และเส้นทางรถบริการสาธารณะผ่าน - กิจกรรมหรืองานที่ต้องมีค่าเข้าร่วมงาน มีราคาที่เหมาะสม และไม่มีค่าใช้จ่ายซ่อนเร้น - มีข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ของกิจกรรมแจ้งให้ผู้สูงอายุทราบ รวมทั้งมีรายละเอียดของบริการทางเลือกในการเดินทางสู่งาน 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีกิจกรรมที่สามารถดึงกลุ่มคนที่เสี่ยงต่อการอยู่อย่างโดดเดี่ยวจากสังคม ให้มาเข้าร่วมงานได้ 			

ประเด็นหลักที่สำคัญ	รายการตรวจสอบ		
	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
5. การให้ความสำคัญและการยอมรับเชิงสังคม			
<ul style="list-style-type: none"> - มีบริการและผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการและความชอบที่หลากหลาย ทั้งในเชิงสรีระศาสตร์และพหุวิชาชีพ - มีผู้ให้บริการที่มีมารยาท สุภาพ และพร้อมให้ความช่วยเหลือ - มีการออกแบบชุมชน การจัดกิจกรรมและงานต่างๆ โดยคำนึงถึงความต้องการและความชอบของทุกกลุ่มวัย เพื่อจูงใจให้ผู้อยู่อาศัยทุกคนได้มีส่วนร่วม - มีกิจกรรมที่ให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกในครอบครัว - ผู้สูงอายุได้รับการยอมรับ ยกย่อง ในฐานะผู้ให้ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีการขอคำปรึกษาจากผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้ให้บริการทุกภาคส่วน เพื่อให้มีการบริหารจัดการการบริการได้ดียิ่งขึ้น - มีการเผยแพร่เรื่องราวของผู้สูงอายุในแง่บวกโดยไม่มีการแบ่งแยกจากบุคคลทั่วไปในสื่อสาธารณะ 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับผู้สูงอายุและมีกิจกรรมที่ผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วมได้ - ผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน สามารถใช้บริการสาธารณะ บริการเสริม และบริการของเอกชนได้อย่างสะดวกสบาย 			
6. การมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองและการจ้างงาน			
<ul style="list-style-type: none"> - มีงานอาสาสมัครสำหรับผู้สูงอายุที่มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับความสามารถของผู้สูงอายุ รวมทั้งต้องมีการฝึกอบรม การให้เกียรติ ให้คำแนะนำ และมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม - มีการจูงใจให้ผู้สูงอายุได้มีงานทำด้วยค่าตอบแทนที่ยืดหยุ่นและเหมาะสม - มีการฝึกอบรมหลังเกษียณด้านต่างๆ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานสูงอายุ 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีการสร้างเสริมคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานที่เป็นผู้สูงอายุอยู่เสมอ - ไม่มีการใช้เฉพาะอายุมาเป็นข้อตัดสินในการจ้างงาน การคงสถานการณ์ทำงาน การเลื่อนตำแหน่ง หรือการเข้ารับการฝึกอบรม 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีสถานที่ทำงานเหมาะสมสำหรับคนพิการ - มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีงานทำด้วยตัวเอง - มีการให้โอกาสผู้สูงอายุได้ทำงานในระดับการตัดสินใจขององค์กรทั้งรัฐ เอกชน และอื่นๆ 			

ประเด็นหลักที่สำคัญ	รายการตรวจสอบ		
	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
7. การสื่อสารและการให้ข้อมูล			
<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบการสื่อสารพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพที่เข้าถึงคนทุกกลุ่มวัยในชุมชน - มีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอและกว้างขวางด้วยความแน่นอน มีเครือข่ายการประสานงานและมีศูนย์กลางการเผยแพร่ที่เข้าถึงได้ - มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเรื่องที่น่าสนใจสำหรับผู้สูงอายุ - มีการสนับสนุนให้มีการสื่อสารด้วยวาจากับผู้สูงอายุ 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ทุกประเภท รวมทั้งแบบฟอร์มราชการ คำบรรยายได้ภาพในรายการโทรทัศน์ และข้อมูลต่างๆ ที่เป็นป้ายประกาศ ที่ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ โดยมีเนื้อหาหลักที่ชัดเจนด้วยการเน้นด้วยตัวอักษรหนา และมีขนาดใหญ่ - มีการให้บริการทางโทรศัพท์ที่ให้คำแนะนำอย่างซ้ำๆ และชัดเจน และสามารถให้ผู้ใช้บริการทวนถามได้ตลอดเวลาหากไม่เข้าใจ - มีบริการคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสาธารณะให้ใช้ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือเสียน้อยที่สุดในที่สาธารณะ เช่น สถานที่ราชการ ศูนย์ชุมชน หรือห้องสมุดประชาชน 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่อยู่ในสถานะเสี่ยงต่อการถูกทอดทิ้งจากสังคมด้วยวิธีการสื่อสารเฉพาะตัว โดยผู้ให้ข่าวสารข้อมูลที่เชื่อถือได้ - มีการให้บริการเชิงสาธารณะและพาณิชย์ที่เป็นมิตรและเฉพาะตัวตามความต้องการที่ร้องขอ - มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการ เช่น โทรศัพท์มือถือ วิทยุ โทรทัศน์ เครื่อง ATM ตู้ขายตั๋วอัตโนมัติที่มีปุ่มกด มีตัวหนังสือขนาดใหญ่ 			

ประเด็นหลักที่สำคัญ	รายการตรวจสอบ		
	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
8. บริการชุมชนและสุขภาพ			
<ul style="list-style-type: none"> - มีระดับการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยที่หลากหลายพอเพียง รวมทั้งมีบริการสนับสนุนจากชุมชนที่ช่วยรณรงค์ส่งเสริม และป้องกันรักษาสุขภาพ - มีระบบการดูแลสุขภาพที่บ้านที่ประกอบด้วย ระบบสาธารณสุข การดูแลสุขภาพรายบุคคลและการช่วยดูแลงานบ้าน - มีสถานที่ให้บริการด้านสุขภาพและบริการชุมชน มีการก่อสร้างที่ปลอดภัยและเข้าถึงได้สะดวก - มีการให้ข้อมูลแก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับการบริการด้านสุขภาพอนามัยและบริการชุมชนที่ชัดเจนและรับรู้ได้ง่าย - มีการให้บริการที่ไม่มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก - มีผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับการอบรมมาอย่างดีในการให้บริการที่ให้เกียรติและพร้อมช่วยเหลือผู้สูงอายุ - มีระบบดูแลสุขภาพอนามัยและบริการเสริมจากชุมชนที่มีราคาค่าบริการน้อยที่สุด - มีที่ประกอบพิธีศพที่เพียงพอและใช้ได้สะดวก 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบบริการด้านสุขภาพและบริการทางสังคมที่ตั้งอยู่ในทำเลที่เข้าถึงได้สะดวกด้วยระบบขนส่งทุกประเภท - มีระบบบริการด้านสุขภาพของผู้อยู่อาศัยในชุมชนและที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่อยู่ในทำเลที่ใกล้กับบริการด้านอื่นๆ และส่วนต่างๆ ของชุมชน 			
<ul style="list-style-type: none"> - มีการสนับสนุนและจูงใจให้มีบริการเสริมในชุมชน โดยผู้อยู่อาศัยทุกกลุ่มอายุเป็นผู้ดำเนินการ - มีการจัดทำแผนฉุกเฉินสำหรับชุมชน โดยคำนึงถึงสรีรภาพและความสามารถของผู้สูงอายุ 			

โปสเตอร์ เมือง/ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age – friendly Communities/Cities)

เมือง/ชุมชน ที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

Age – Friendly Communities / Cities

หมายถึง

เมือง/ชุมชนที่มีการดำเนินงานปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้าน ชุมชนหรือเมือง และโครงสร้างพื้นฐานเดิม ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการมีสุขภาพดี สร้างเสริมให้ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาว และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

มีองค์ประกอบตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก (WHO) **8** องค์ประกอบ ดังนี้

1 อาคารสถานที่และบริเวณภายนอก
Outdoor Spaces & Buildings

ควรมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด มีพื้นที่สีเขียวที่เข้าถึง มีทางเดินเท้าที่ปราศจากสิ่งกีดขวางภายในและภายนอกอาคาร ควรมีเครื่องหมายต่างๆ ที่ชัดเจน รวมถึงมีที่นั่ง ห้องน้ำที่เพียงพอ มีทางลาด ราวจับบันไดและพื้นที่ไม่ลื่น

2 ระบบขนส่งและยานพาหนะ
Transportation

การคมนาคมสาธารณะต้องสะดวก และมีราคาไม่แพง ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเมือง สามารถเข้าถึงชุมชนและระบบสาธารณสุข

3 ที่อยู่อาศัย
Housing

ควรมีที่อยู่อาศัยเพียงพอในราคาที่เหมาะสม และอยู่ในทำเลที่ปลอดภัย ใกล้กับบริการสาธารณสุขและชุมชน พื้นที่ใช้สอยในบ้าน และระดับพื้น ที่ภายในอาคารและทางเดิน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหว

4 การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม
Social Participation

การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมทางสังคมทั้งการสังเกตการณ์ เข้าร่วมกิจกรรมทางนันทนาการ ประเพณีในชุมชนและครอบครัวจะช่วยให้ผู้สูงอายุได้ใช้ความรู้ ความสามารถของตน ได้รับการยอมรับนับถือและมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ในสังคม

5 การให้ความเคารพ และการยอมรับ
Respect & Social Inclusion

สร้างทัศนคติที่ดีในสังคมที่มีต่อผู้สูงอายุ โดยให้ความเคารพนับถือตระหนักถึงและยอมรับ มีบริการและผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุ

6 การมีส่วนร่วมในฐานะพลเมือง และการจ้างงาน
Civic Participation & Employment

สนับสนุนการทำงานผู้สูงอายุ หรืองานเชิงอาสาสมัคร การฝึกอบรม รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเป็นที่ปรึกษาในการทำงาน

7 การสื่อสาร และข้อมูลสารสนเทศ
Communication & Information

มีการสื่อสารและการให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงกับผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีแหล่งการให้ข้อมูลที่หลากหลาย

8 การบริการชุมชน และการบริการสุขภาพ
Community Support & Health Services

มีการบริการทางสาธารณสุขที่เพียงพอ มีคุณภาพ เหมาะสม และเข้าถึงได้ง่าย รวมถึงมีการสนับสนุนจากชุมชนที่ช่วยบรรเทาทุกข์ และป้องกันรักษาสุขภาพ

หนังสือ เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

หนังสือ การประเมินความเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุของเมือง

แบบประเมินเมืองชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

Clip VDO เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

สื่อวิดีโอ เมือง/ชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

YOUTUBE

t.ly/ruFZ